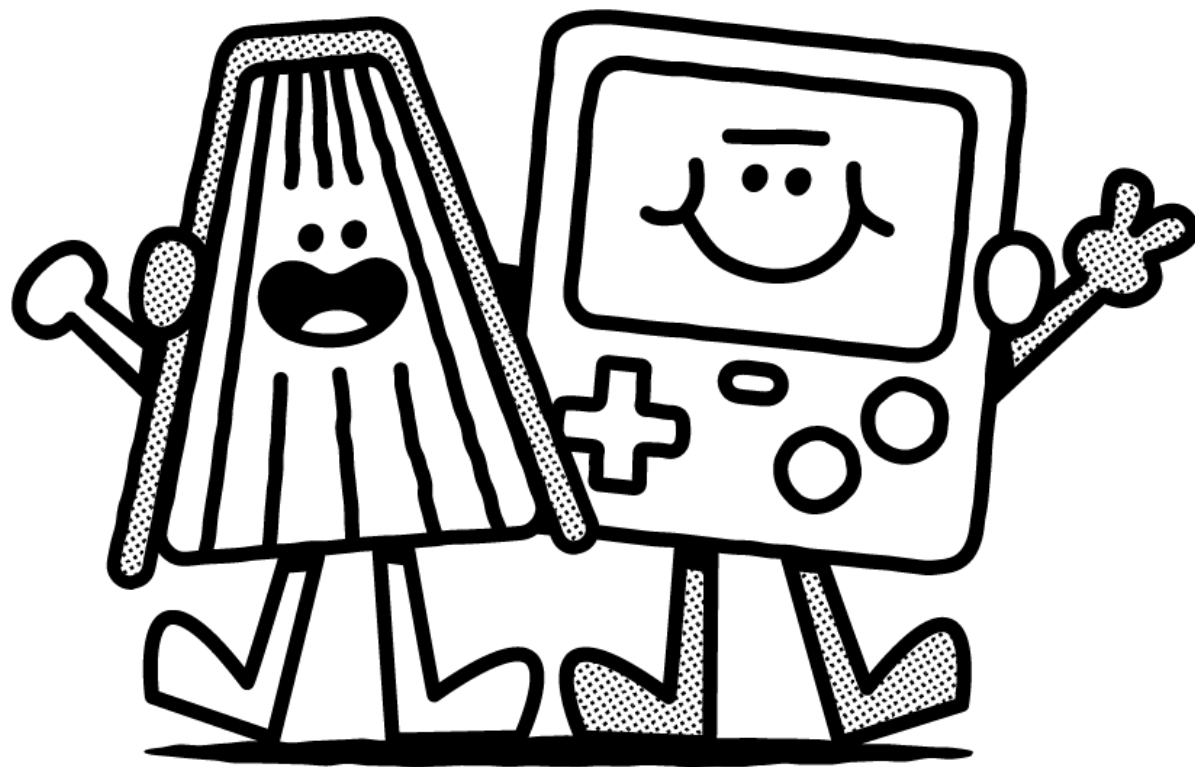

biblio[tech]

Un viatge cap a l'empatia: Desmuntem prejudicis!

© Fundació Jaume Bofill, 2023

Girona, 34 08010

Barcelona

fbofill@fbofill.cat

fundaciobofill.cat

Redacció de continguts / Verificat

Revisió de continguts / Escuela21 i Tàndem LIJ Coop

Coordinació de continguts / Marta Alfonsea

Direcció de continguts / Héctor Gardó

Disseny gràfic / Sonia Fernández

Edició / Fundació Bofill

Creiem que el coneixement s'ha de compartir. Per això fem servir una llicència Creative Commons Reconeixement 4.0 Internacional (CC BY 4.0). Us animem a copiar, redistribuir, remesclar o transformar i crear a partir del material per a qualsevol finalitat els continguts propis d'aquesta publicació, inclosa la comercial. Només us demanem que en reconegueu l'autoria de la creació original.

Informació bàsica de la SA	
INFORMACIÓ DE L'APARTAT	DESCRIPCIÓ
Títol	Un viatge cap a l'empatia: Desmuntem prejudicis!
Descripció del repte	Identifiquem prejudicis sobre diferents col·lectius socials i fem una exposició interactiva per promoure una mirada inclusiva a l'escola i involucrar la comunitat educativa.
"Què és el fa que aquesta sa sigui èpica/memorable?"	A través de dinàmiques i jocs identificarem diferents prejudicis i com aquests poden afectar a la nostra societat. A més, ens involucrarem creant una exposició interactiva a l'escola on tothom podrà opinar i formar-ne part. Divulgarem coneixement i ajudarem a la resta d'alumnat a ser més conscients de la desinformació que existeix als mitjans i com s'utilitza per generar odi.
Nivell educatiu	Cicle mitjà
Temporalització	Aquesta SA consta de 4 activitats principals amb una durada total aproximada de 4 sessions de 90-120' i 3 sessions de 45-60' .

Programació d'Aula			
Títol de la SA		Un viatge cap a l'empatia: Desmuntem prejudicis!	
Descripció		El repte d'aquesta situació d'aprenentatge és que els infants identifiquin prejudicis sobre diferents col·lectius socials a través de dinàmiques, jocs i contes. Finalment, duran a terme una exposició interactiva per promoure una mirada inclusiva a l'escola. A través de les activitats, aprendran què són els prejudicis, com afecten la nostra societat i el poder que tenen els mitjans per generar discursos que fomenten l'odi. El gran repte d'aquesta situació serà involucrar a tot l'alumnat i comunitat educativa a través d'una exposició interactiva.	
Producte final		El producte final consisteix a crear una exposició interactiva a la biblioteca de l'escola. A través de cartells en format "post" (es crearà en una cartolina i es deixarà espai a sota per fer-hi comentaris) d'una xarxa, informarem a la resta d'alumnat sobre què són els prejudicis, qui en té, el poder dels mitjans o la desinformació. A més, adquirirem un compromís personal i el publicarem, animant a la resta d'alumnat a participar de la nostra exposició, reaccionant als cartells i adquirint altres compromisos a través de post-its i icones de reacció que podran situar a sota de les nostres publicacions.	
Competències clau		- Competència digital - Competència personal, social i d'aprendre a aprendre. - Competència consciència i expressió culturals - Competència en comunicació lingüística.	
Àrea	Competències específiques	Criteri d'avaluació	Sabers
Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural	CE 8. Reconèixer, valorar i defensar la diversitat i la igualtat de gènere reflexionant sobre qüestions ètiques i mostrant empatia i respecte, per tal de construir una societat diversa i equitativa i contribuir al benestar individual i col·lectiu i a la consecució dels valors dels drets humans.	CE8.CA.8.3 Valorar les manifestacions i la diversitat cultural i relacionar-les amb qui les ha creat des d'una perspectiva de gènere.	Societats i territoris Alfabetització cívica Identificació i valoració dels costums, tradicions i manifestacions etnicoculturals de l'entorn, mostrant respecte per la diversitat cultural que conviu entorn de la cohesió social per afavorir la cultura de pau i no-violència
			Societats i territoris Reptes del món actual Identificació dels rols i els estereotips relacionats amb el gènere en diferents contextos com la publicitat, pel·lícules, etc., i fer actuacions per eliminar conductes

			sexistes i tendir a la igualtat de gènere.
	CE 9. Participar en la vida social de manera eficaç i constructiva respectant i aprofundint en el desenvolupament dels drets humans i dels infants i de les minories, per tal d'aconseguir una ciutadania activa, responsable i implicada.	CE9.CA.9.1 Participar en la comunitat escolar i la vida social realitzant activitats, assumint responsabilitats i establint acords de forma dialogada i democràtica, emprant un llenguatge inclusiu i no violent.	Societats i territoris Alfabetització cívica Aplicació de compromisos i normes per a la vida en societat per promoure una ciutadania que busqui una sortida als conflictes de forma pacífica i dialogada
Llengua Catalana i Literatura	CE6. Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diverses fonts, de forma planificada i de manera progressivament autònoma, avaluant la seva fiabilitat, reconeixent alguns riscos de manipulació i desinformació i adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual, per transformar aquesta informació en coneixement i comunicar-la de manera creativa	CE6.CA.6.1 Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast) en diferents fonts, incloses les digitals, sobre temes d'interès personal, ecològic i social, de forma progressivament autònoma, a la xarxa i a les biblioteques.	Alfabetització informacional Utilització de la biblioteca i els recursos digitals de l'aula i del centre, de forma progressivament autònoma, per dur a terme treballs d'investigació.
Objectius d'aprenentatge:		Comprendre què són els prejudicis: explorar de manera més detallada què són els prejudicis, com es manifesten i com poden afectar les persones i les comunitats. Identificar prejudicis en obres literàries o informacions de mitjans de comunicació (publicacions o notícies): mitjançant informacions reals o fictícies, per tal de reflexionar sobre l'impacte dels mitjans i com es pot fomentar l'odi a través de la desinformació. Fomentar l'empatia i la comprensió: mitjançant jocs de rol i activitats interactives, promoure la comprensió i l'empatia cap a les persones o grups que poden ser víctimes de prejudicis. Discutir el valor de la diversitat i la inclusió: explorar el valor de la diversitat i com les diferències enriqueixen les nostres comunitats, i com podem promoure la inclusió i el respecte mutu. Actuar positivament contra els prejudicis: proporcionar als infants eines i recursos per respondre de manera constructiva, com a través de campanyes de conscienciació i activitats comunitàries.	
Relació amb els ODS		DS16: Pau, justícia i institucions sòlides	
Quines són les majors dificultats en el desenvolupament d'aquesta SA i com podem donar-les resposta?		<u>Dificultats</u> Falta de sensibilització inicial: iniciar el projecte amb una manca d'interès o comprensió sobre el tema podria reduir l'eficàcia de l'exposició. Involucrar a la resta del centre: aconseguir la màxima participació de la comunitat educativa.	

	3. Tema sensible: hem de vigilar no ferir a ningú, ja que tractem un tema molt sensible i sobretot les publicacions a les xarxes poden ser violentes. <u>Propostes solució</u> 1. Sensibilització prèvia: fer activitats introductòries per suscitar l'interès i la consciència sobre la importància de l'empatia i la inclusió, connectant-ho amb les seves pròpies experiències perquè el projecte tingui un major impacte. 2. Aconseguir participació: a través de fulls explicatius per les classes, un vídeo promocional o missatges que cridin l'atenció, hem d'intentar fer arribar el nostre missatge a tot l'alumnat i involucrar-lo. 3. Tema sensible: serà molt important la supervisió i criteri del professorat, així com les activitats de sensibilització prèvies o la revisió del contingut que es tractarà a l'aula.		
Com s'atén a la diversitat i es fomenta la igualtat d'oportunitats en el context d'aquesta SA?	1. Adaptació als diferents ritmes d'aprenentatge: a través d'una varietat i recursos diferents (visuals, textuais i orals) i adaptant el temps de les activitats a les necessitats de l'alumnat. 2. Creació de grups heterogenis: potenciant les diferents habilitats i estils d'aprenentatge i fomentant la col·laboració i cooperació entre iguals. 3. Suport individualitzat: identificar quines necessitats té l'alumnat per tal de donar-los suport, proporcionant orientació i recursos.		
Estructura Activitats: Instruccions:	Inicial - Activació Activitat 1	Desenvolupament -Investigació Activitat 2 i 3	Final - Síntesi Activitat 4

ACTIVITAT 1: Juguem per descobrir què són els prejudicis!	
Tipologia de l'activitat.	Inicial.
Temporalització	Dues sessions (90-120 minuts).
Organització de l'alumnat	Les dues dinàmiques i la posterior reflexió les duem a terme en gran grup.
Explicació de l'activitat	En aquesta activitat realitzem dues dinàmiques introductòries per entendre què són els prejudicis, reflexionem sobre per què totes les persones en tenim i afecten la societat. Per acabar, durem a terme un "Exit-ticket" per avaluar l'aprenentatge durant la sessió.
Desenvolupament de l'activitat	Dinàmica 1: <i>Què hi ha a casa de...?</i> Formulem un recull d'imatges de persones desconegudes per l'alumnat (per exemple un home fumant, una dona migrada, una persona amb un maletí...). Un cop hem decidit els personatges, els demanem que diguin alguna cosa que aquests personatges poden tenir a casa seva i ho apuntem a la pissarra. Finalment, reflexionem perquè sense conèixer a les persones i personatges o sense haver vist casa seva, pensem que poden tenir els objectes o característiques que s'han esmentat. Dinàmica 2: Marxem de viatge! Explicuem a l'alumnat que ha de marxar de viatge i ha de triar una parella. Abans, diem que han de fer veure que no es coneixen i entreguem una etiqueta per a cadascú, on hi haurà una premissa (p.e: els que porten ulleres són molt despistats). Deixem 10-15 minuts a la biblioteca perquè tothom busqui una parella i quan s'acaba el temps, ens col·loquem en rotllana i llancem les preguntes següents: - Algú vol dir per què ha triat una parella i no una altra? - La frase que portàveu ha influït en la decisió de triar una persona o una altra? Heu rebutjat a algun company/a per aquesta frase? Per què? - Com ens sentim quan algú no vol vindre amb nosaltres perquè té algun prejudici? - Podeu dir algun exemple on us hagi passat o hagueu vist? - Com ens sentim si ens passa això al carrer? O si us ha passat, com us heu sentit?
Objectius de l'activitat	1. Explicar què són els prejudicis 2. Reflexionar sobre els prejudicis i estereotips més propers 3. Analitzar l'impacte social dels prejudicis i estereotips
Materials que es necessiten per a desenvolupar-la.	• Llista premisses dinàmica 2 (una premissa diferent per alumne/a) • Exit-ticket en format paper

Organització de l'espai de la biblioteca.	Es necessita un espai ampli on poder circular.
Instruments d'avaluació	Autoavaluació a través d'un exit ticket . A la primera franja escriurem una cosa que haguem après, a la segona una idea que ens agradaria investigar i a la tercera, una “foto” del que hem fet a l'aula.
Suggeriments/observacions	Les premisses de la dinàmica 2 s'han de crear a través de possibles prejudicis o estereotips que detectem a la nostra aula, per tal de fer-ho més proper i entenedor per l'alumnat.

ACTIVITAT 2: És l'hora d'identificar els prejudicis del nostre voltant!	
Tipologia de l'activitat.	Desenvolupament.
Temporalització	Dues sessions (entre 90-120 minuts).
Organització de l'alumnat	La lectura i reflexió del conte en gran grup, la segona part en grups reduïts de 4-5 alumnes.
Explicació de l'activitat	Reflexionem sobre els propis prejudicis i com afecten al nostre voltant. Fem la lectura d'un àlbum il·lustrat que ens introdueix als prejudicis a través d'una història. A la segona part de l'activitat identifiquem prejudicis que hem pogut veure a l'escola o al carrer i els exposem davant de la classe. Aquesta sessió es realitzarà a la biblioteca.
Desenvolupament de l'activitat	Activitat 1: Lectura de l'àlbum il·lustrat “Els set ratolins cecs” El/la docent llegirà i mostrarà l'àlbum il·lustrat “Els set ratolins cecs”. En acabar de llegir-lo, obrirem un petit espai de debat. Algunes de les preguntes que podem fer per guiar-lo són les següents: - Què van pensar els ratolins cecs sobre l'objecte que van tocar? - Què passaria si els ratolins haguessin explorat l'objecte de diferents maneres abans de treure'n conclusions? - Com es van sentir els ratolins quan van descobrir la veritat sobre l'objecte? - Podem relacionar aquesta història amb situacions de la vida real on les persones tenim prejudicis basats en informació limitada? - Com podem evitar o superar els prejudicis? Activitat 2: Repartim per l'espai de la biblioteca diferents llibres que tracten els prejudicis i situem l'alumnat repartit en grups davant de cada llibre. Els donem una taula on han d'apuntar prejudicis que identifiquen i la seva justificació. Per visualitzar cada àlbum i identificar-ne algun prejudici, disposaran d'entre 6-10 minuts. La recomanació de llibres és la següent:

	- El goril·la eixerit (Joventut) - Els estels (Joventut) - A les fosques (Akiara Books) - Com amagar un lleó (B de block) - Però jo soc un os (Viena Edicions) Activitat 3: Convidem a l'alumnat a compartir els seus descobriments i obrim un debat que servirà per finalitzar l'activitat. En aquest apartat convé parlar dels prejudicis que han trobat als llibres, però també podem fomentar un debat de caràcter literari. Per concloure, demanem a l'alumnat pensar situacions on hagin vist prejudicis a l'escola, per tal de verificar que s'ha assolit el contingut associat a l'activitat.
Objectius de l'activitat	1. Identificar prejudicis a partir de la lectura de "Els set ratolins cecs" i reflexionar sobre les seves conseqüències. 2. Analitzar diferents obres literàries i identificar-ne prejudicis i la seva justificació 3. Participar activament en un debat sobre els prejudicis i la seva representació als llibres 4. Desenvolupar habilitats de pensament crític i literari 5. Identificar prejudicis en l'entorn escolar
Materials que es necessiten per a desenvolupar-la.	• Àlbum il·lustrat: Els set ratolins cecs • Ordinador i projector (no és necessari si disposem del llibre) • Llibres que tractin prejudicis • Taula per omplir prejudicis/justificació
Organització de l'espai de la biblioteca .	Diversos espais per repartir els llibres.
Instruments d'avaluació	Podem tornar a fer servir l'Exit-ticket
Recursos	Els set ratolins cecs

ACTIVITAT 3: Influencers per un món millor!	
Tipologia de l'activitat.	Desenvolupament.
Temporalització	Dues sessions de 45-60 minuts cadascuna.
Organització de l'alumnat	Gran grup i grups reduïts.
Explicació de l'activitat	Aprendrem quin és el significat del # i crearem el lema de la nostra campanya. Realitzarem l'activitat de "Radio-Pati", on identificarem prejudicis en notícies que promouen el discurs de l'odi i, per acabar, en grups crearem cartells informatius per l'exposició.
Desenvolupament de l'activitat	Activitat 1: pensem un lema Demanem a l'alumnat si coneix què significa el # i la seva utilitat. Entre tots i totes fem una pluja d'idees per decidir el lema de la nostra campanya i exposició. Activitat 2: per grups, proporcionarem el titular d'una notícia o d'una publicació a les xarxes on es fa evident el discurs de l'odi. Demanarem que ens diguin quins prejudicis hi estan relacionats. Al final, farem una reflexió de com els medis poden fomentar l'odi. Activitat 3: creació dels cartells Creem un cartell senzill i visual, com si fos un "post" per a alguna xarxa social. Aquest cartell haurà de tenir un eslògan o títol que cridi l'atenció, una imatge i un apartat per comentaris. Cada grup crearà un cartell informatiu per l'exposició interactiva. Els cartells han d'explicar què són els prejudicis, qui té prejudicis, contra qui hi ha prejudicis, impacte de les xarxes i avís per la desinformació. Cada grup s'encarrega d'un d'aquests apartats. Passos a seguir: - Organitzar la classe en grups i repartir apartat - Posem el lema com a títol - Breu explicació de l'apartat - Creem una imatge o dibuix que ho representi - A la part inferior del cartell, deixem un espai per a comentaris (que faran les persones que vinguin a veure l'exposició interactiva a través d'icones) Activitat 4: Presentació i Avaluació Presentem els cartells que hem creat a la resta del grup i aquests ens avaluen a través d'una diana. Al finalitzar les presentacions, farem una autoavaluació del nostre grup a través de la mateixa diana.

Objectius de l'activitat	1. Identificar prejudicis en notícies o publicacions. 2. Comprendre que a través de les xarxes podem fomentar l'odi a diferents col·lectius i la relació amb els prejudicis. 3. Crear un cartell informatiu per a l'exposició interactiva seguint els ítems establerts. 4. Presentar el cartell davant el grup i participar de l'avaluació.
Materials que es necessiten per a desenvolupar-la.	• Cartolines • Retoladors • Llapis • Colors • Notícies o publicacions (una per grup)
Instruments d'avaluació	Coavaluació i autoavaluació a través d'una diana
Recursos	 Diana viatge

ACTIVITAT 4: Campanya de divulgació: Un compromís de tots i totes!	
Tipologia de l'activitat.	Final.
Temporalització	Una sessió (45-60 minuts)
Organització de l'alumnat	Gran grup i grups de treball.
Explicació de l'activitat	Farem una exposició interactiva a la biblioteca de l'escola. Per fer-la participativa, prepararem icones per reaccionar a les nostres publicacions (cartells) i un mural on tothom que vulgui podrà deixar el seu missatge en un post-it.
Desenvolupament de l'activitat	Activitat 1: adquirim un compromís! Convidem l'alumnat a adquirir un compromís. Per a fer-ho, preparem una cartolina gran amb el lema creat i un post-it per alumne. Demanem que pensin una frase o una acció que vulguin dur a terme i l'enganxem a la cartolina. Aquesta, també serà exposada. Activitat 2: organitzem la campanya

	Creem l'exposició a la biblioteca i avisem a les classes que poden anar a visitar-la. És important que tothom se senti participi d'aquesta activitat, podem crear rols (portar el material, dissenyar la distribució, avisar a les classes, fer de guies...). Així també donem llibertat a l'alumnat per desenvolupar la tasca que més còmode se senti. Simultàniament, demanem a l'alumnat crear dues cartolines com la de l'activitat 1, per exposar-les en blanc (només amb el lema) i deixar posits al costat per qui vulgui posar comentaris. També imprimirem icones perquè ens puguin "reaccionar" als cartells que hem publicat.
Objectius de l'activitat	1. Comunicar el propòsit i detalls de l'exposició a les altres classes, utilitzant diferents mitjans de comunicació. 2. Dissenyar i organitzar una exposició interactiva a la biblioteca escolar . 3. Expressar un compromís personal relacionat amb la temàtica de la campanya, mitjançant la creació d'una frase o acció concreta. 4. Involucrar la comunitat educativa per una escola més justa i inclusiva.
Materials que es necessiten per a desenvolupar-la.	• Cartolines • Post-its • Icones per reaccionar • Retoladors
Organització de l'espai de la biblioteca .	A determinar segons la biblioteca i com es vulgui dur a terme l'exposició.